HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בכל מערבין פרק שלישי עירובין לא.

מערבין לכהן טהור בתרומה טהורה נקבר. וכ"ש במולין דמי נמי מיטמו מזו ליה מלא אפי' בתרומה דמי מטמאה לה מזיז ליה לאפקעי למיעבד תקנתא כדמפרש ומזיל. ודוקא נקט טהור בטהורה אבל בטמאה לה מלא מזיז ליה לה לכהן טמא ולא לכהן טהור וכהן טמא בטהורה נמי לא מלא מזיז ליה: **היכי מזיל בשידה תיבה ומגדל והא כיון דאחתא מיטמית ליה.** כלומר נהי דלכ' יהודה אפילו בבית הקברות אינה תקנתא למיזל בשידה תיבה ומגדל וכ"ש קבר יחידי שיכול לעמוד מלמלו מלא מיטה תרומה מכי מנחה התם בטמאה דמייתי לה אחוריה [ה] אי הכי מ"ט דרבנן קסברי אסור לקנות בית באיסורי הנאה [ו] מכלל דר' יהודה סבר מותר קסבר מצות לאו ליהנות ניתנו אלא [ז] הא דאמר רבא מצות לאו ליהנות ניתנו לימא כתנאי אמרה לשמעתיה אמר לך רבא אי סבירא להו דאין מערבין אלא לדבר מצוה דכולי עלמא מצות לאו ליהנות ניתנו והכא בהא קמיפלגי מ"ם אין מערבין אלא לדבר מצוה ומ"ם מערבין אפילו לדבר הרשות אלא הא [ח] דאמר רב יוסף אין מערבין אלא לדבר מצוה לימא כתנאי אמרה לשמעתיה אמר לך רב יוסף דכולי עלמא אין מערבין אלא לדבר מצוה ודכולי עלמא מצות לאו ליהנות ניתנו ובהא קמיפלגי מ"ם [ט] כיון דקנה ליה עירוב לא ניחא ליה דמינטרא ומ"ם [א] ניחא ליה דמינטרא דאי איצטריך אכיל ליה: **מתני'** [ב] מערבין בדמאי ובמעשר ראשון שנטלה תרומתו ובמעשר שני והקדש שנפדו והכהנים [ט] בחלה אבל לא בטבל ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו: **גמ'** [ו] דמאי הא לא חזי ליה מיגו דאי בעי מפקר להו לנכסיה והוי עני וחזו ליה השתא נמי חזי ליה [ט] דתנן מאכילין את העניים דמאי ואת קמני בבייתם דמייתי בזמיר בסרק כהן גדול (דף נה.) כ' יוסי ברבי יהודה אומר מיצה מלמה שהיתה כליה זרקה בהאי התם טמאתה ותם היתה מונחת טהורה ופ"ת למ"ד אהל זורק לא שמיה אהל מה היו מועילים ללמוד שמתחת התיעוקת מפני קבר התהום כדלמר בפרק קמא דסוכה (סוכה ד' כא.). הא אהל זורק הוא ואומר ר"ת שיקבול שלא היו מכניסין לכלים שעליהם ולא מיירי בהאי וכלים שעושים עצמן אהלים שלא כדמפרש התם כגון נדנך של מנעים או על הכלים ולא למלות על האהל או על הכלים אפילו כלי גלגים וכלי מנעים וכלי אדמה ומשמע דסבר דאהל זרוק לא שמיה אהל דאי שמיה אהל כשנתן הנדנך על גבי הכלים ממלי לא יהיה חשוב אהל להפסיק והא כלי עלמו נעשה אהל להפסיק כשאינו מקבל טומאה כגון שידה תיבה ומגדל למ"ד שמיה אהל וקתני סיפא נתון על גבי מנעים שמיה כלים או על דבר שיש בו רוח חיים דומיא דשוורים בפרק קמא (סוכה ד' כא.). טומאה מתחיו כלים שעליו טהורין כו' משמע דבעינן זה הוי אהל לכ"ע: **היכי אזיל בשידה תיבה ומגדל.** פירש נהי דלר' יהודה אינה מקנה אפילו בנית הקבורות על ידי שידה תיבה ומגדל ונקבר יחידי נמי שגזרו [י] שמופס ד' אמות שביניהן משום הרחקה כ"ש דמלי אזיל בשידה תיבה ומגדל ולקמן פריך מאי טעמייהו דרבנן דנקבר יחידי נהי דבשידה הקברות גדול לא הוי אינה מלא כהא [כ] דלא הוי הרחקה אמאי פליגי הא מלי אזיל בשידה תיבה ומגדל אמין לך הרחקה גדולה מזו: **בשלא** הוכשרה. ולפסיים דגרסי' אי שיעורא במי פירות ה"פ בשלא הוכשרה כגון שעירב בפירות או נפת שיעורא במי פירות: **בפשוטי כלי עץ.** מסמע דלא מקבלי טומאה אפילו מדרבנן וכן תנן במס' כלים (פ"ב מ"ח) ומייתי לה בס"ק דשבת (ד' עז.) כלי עץ וכלי זכוכית פשוטיהם טהורים ומקבליהם טמאין וע"כ פשוטין טהורים אפי' מדרבנן דכלי זכוכית אפילו יש להן בית קבול אין להן טומאה אלא מדרבנן דלמר בשבת וכן משמע בכמה דוכתי דטהורין פשוטי כלי עץ אפי' מדרבנן וקשה דבמוכר בית (ב"ב דף פו.) אומר שאני פשוטי כלי עץ דמדרבנן גבי דף של מתכת וכ"ש כלי עץ נמחומין ואסם לא מיירי בהכך דמזו למדרסות דהכא מקבלי טומאה לחומייהו דכל המטמא מדרס מטמא מושמא מת כדילפינן בב"ק פ"ב (דף נה.). ק"ו מפיים קטנים ורבנ"ג פירש התם דאין נחום סיון דמסקנא לא קיימא הכי דמוקי לה בדף של מתכת ור"י מפרש דכלי עץ שהם רחבים כעין דף ולאו להניח עליהם חפצים גזרו רבנן עלייהו טומאה משום דדמו למקבלי כלי עץ אבל פשוטי כלי עץ שאינם רחבים טהורין אפילו מדרבנן ור"מ דדף של נחמומים וכיוצא בזה שהם שימושי מדס ומשמשין שימושי מדס גזרו רבנן בהן טומאה כדמוכח בסוכה כשהכים בשפתי סיום השמיני דממעט סולם וקולב מכלי עץ ולא כל כלי עץ ומרבה שולחן וטבלא ודולבקי מכל וקאמר ומה לאילן ת"ל שלא יהא שמחובר שאין לך מה מיוחד שהם שמשיכי מדס ומשמשי מדס ומשמשי כו' וע"כ כשאין לחויין למדרס מיירי מדלא נקט כפה ומטה ועוד למוכל המשכב ס"ל לרבוייהו וכשאין להן בית קבול נמי מיירי מדלא קאמר מה שאין מיטלטל מלא וריקן אלמא מקבלי טומאה מדרבנן ואף על גב דדרים מקרא מפמכתא בעלמא הוא ועיקר דרשה דרשינן למה שאין מיטלטלין מלא וריקן וכמה מדרשות יש בס"כ דהוי רק מפמכתא ומדע דבפרק שני הלחם (מנחות דף סו.) אמר רבי יוחנן לדברי החומר מסגרת למטה היתה פי' ברגלים ולא בשולחן שלא מתפשטת טומאה כדדרשינן מעל השולחן הטהור מכלל לתיכא שהות טומאה ולדברי החומר למעלה היתה שלא מתפשטת מיבעי לך דשל מקדש מקבל טומאה לפי שיש בו בית קיבול ולריך קרא להטהור מכלל שהות טומאה שהיו מגביהין אותו לעולי רגלים שלא תאהל עצות הוא והשתא אמאי מיבעי ליפשוט מדדרשה דס"כ שלא ס"מ מפמכתא בעלמא היא כדפרישית והא דמשמע מכ' נדרים:

דמאי הא לא חזי ליה. נראה לפפומכוס דווקא פריך לרבנן דרבי יוסף אף על גב דלא חזי ליה הא מזי לעייט ואם תאמר ולפומכוס הא חזי ליה דמלי למפרוסי מיניה ובא אפילו לרבנן דרבי יוסף אפילו לכ"ע לא מזי לעייט אלא לדבר מצוה דלא שכיח שיהא לו בהמה שאין לו מה יאכיל לה אבל לא מלי למיפרס מיניה דלמא אתי לאחלופי בשל חולין ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל תרומה ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת תרומה ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת חולין ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת שני ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת הקדש ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת נזיר ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת מת ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת זב וזבה ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת נדה ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת יולדת ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת שרץ ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת נבלה ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת טבול יום ולא מלי למיפרס מיניה משום דלמא אתי לאחלופי בשל חולין שנטמאו בטומאת שרץ המים